

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primus Siue Vis Et Virtus Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XXXVII. Corporis contempores, facilè etiam exemplo Socratis, fieri
contemptores malorum, quæ corpori inferuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

altum exiliat. Sic Ignatij sanguis æstuauit: præ diuini amoris magnitudine exire gestiebat: non ignis, non crux, non bestia, non confractio ossium, non membrorum diuisio, non totius corporis contritio, non tormenta diaboli ei formidinem vllam iniecerunt, omnia pati desiderabat, dummodo Christo frueretur. Hoc est incipere esse Christi discipulum; hoc Christum amantis paradigma.

IX.

Math. 18. 2.

Niceph. lib. 2. hist. c. 30

O quam procul absumus ab hac amandi mensura! Non abessemus, si cum Ignatio sciremus, quid nobis proficit, aut si spithamam vitæ nostræ agnosceremus. Et tamen scire par est, immò par est Ignatio nos paritari. Nam si eum admodum teneræ ætatis puerum adhuc in exemplum proposuit Dominus, profectò etiam adulti & iam senis robustiores virtutes nolet à nobis ignorari. Quippe, si Nicephoro fides est, Ignatius fuit ille paruulus, quem Christus, aduocans statuit in medio discipulorum, virtutem simplicitatis commendaturus. Sicut ergo in paruulo simplicitatem docuit, ita in magno fortitudinem demonstrauit. Quam imitari nimium non videbitur, si quis atque illius in Christum possit imitari.

X.

Sed amor nimius est? scilicet quidquid Dei est, vanis hominibus nimium est; qui tamen vilissimæ puellæ amore sæpe plus infaniunt: vt neque ignem, neque crucem, neque bestias, neque confractionem ossium, neque membrorum diuisiõem, neque totius corporis contritionem, neque in ipso inferno, tota tormenta diaboli pertimescant, dummodo, sacrilegâ libidine, ignes, aut cruces, aut bestias, aut rosas Ixionias, aut ipsam æternam damnationem promereri possint. Hic amor inter homines, quotidianus est, & longè maiores facit cruciatus subire. Quanto satius esset, eum tam incensum affectum Christo impendere, & per breues dolores, tendere ad æternam beatitudinem?

CAPVT XXXVII.

Corporis contemptores, facile etiam exemplo Socratis, fieri contemptores malorum, quæ corpori inferuntur.

I.

Ælian. lib. 1. hist. c. 16.

VM redisset nauis è Delo, iamq; Socrati moriendum esset, accedens in carcerem Apollodorus Socratis amicus tulit eò tunicam ex pretiosa lana, pulchraq; textam, simile itero pallium

pallium, & rogavit, ut indutus tunicã, amictusq; pallio, sic demum venenum biberet. Dicebat enim eum magnifica sepultura non expectem fore, si in ijs mortem obiret: sic enim non prorsus indecorè cum ornatu mortuum appariturum. Hac ad Socratem Apollodorus. At ille non passus est, sed dixit ad Critonem, Simmiam, & Phadonem: Quam verò præclaram opinionem de nobis habet Apollodorus, si speravit, post propinationem ab Atheniensibus factam, & veneni absorptionem, se adhuc visurum esse Socratē! Nam si putat eum, qui paulo post ad pedes stratus iacebit, esse Socratem, certum est, me ab ipso non cognosci.

Neque Christianum cognoscit, qui non tam animam in illo, quàm corpus intuetur. Multi sub Epicuro stipendiati tantùm ea sentiunt, æstimantq; quæ corpori contingunt, Pro corporis passu, pro delicijs, pro ornamentis vestium, quotidie eunt in senatum. Si vel leni febriculã, vel vnius dentis dolore tanguntur, ex Epidauro Æsculapium, & aliunde totas Medicorum ceteruas accersunt. At quòd anima esuriat, quòd omni virtutum habitu nuda incedat, quòd faucia lethaliter ægrotet, nullus eos angit scrupulus, nulla vellicat sollicitudo.

Longè aliter Socrates, nihil illi curæ sunt pulchra pallia, nihil elegantes tunicæ, nihil venena, nihil sepultura, nihil denique corpus in cadauer abiturum, & ante aliorum pedes sternendum; nempe sapiens est, & de rebus philosophicè sentit, solumq; animæ immortalis ornatum iudicat observandum. Quemadmodum enim is, qui in fluvium, aut in mare cadit è naui, non sollicitus est, de veste, sed de vitã conseruandã; ita sapiens inter Mundi huius procellas constitutus, non de corpore, quo anima vestitur, sed de ipsã animã saluandã cogitat. Sive ergo purpurã, sive pannuciã decote tunicã, aut centone corpus tegatur, sive omninò nudum æstiuo Soli, & hiemis frigori exponatur, nihil ille moratur: Dummodo animæ benè sit. Immò, ut huic bene sit; optat, & lætatur, corpus mille molestijs diuexari.

Hac cogitatione animati Martyres, quasi corpus ad se prorsus non pertineret, ita contemptim illud habuerunt; & verò etiam cum incredibili non solum alacritate, sed etiam hilaritate vrendum, secandum, lacerandum carnificibus præbuerunt. Quod prædixit Isaias jam multis retrò sæculis. *Latabuntur, ait, coram*

II.

III.

IV.

Ma. 9. 3.

te, sicut qui latantur in messe, sicut exultant victores captâ prædâ, quando diuidunt spolia. Et causam subiicit: Iugum enim oneris eius, & virgam humeri eius, & sceptrum exactoris eius superasti, sicut in die Madian. Superat iugum, onus, virgam, & sceptrum exactoris, & Tyranni Deus, cum eam mentem sanctis infeminat, quam omni curâ corporis insuper habitâ, iugum suauis, onus leue, virgam & baculum seu sceptrum exactoris, tamquam ea, quæ consolentur, optabilia iudicant; atque ita persecutores suos vincunt, ut nocere, vel maximè furentes non possint, & prodesse vel inniti cogantur, dum tot illis gaudia accumulunt, quot tormenta excogitant. Sic Martyres quidem de silentio ad clamorem, de quiete ad tumultum, de tunica ad lorica; tamen pariter de umbra ad solem, de sole ad cælum pertrahuntur: & quando alioqui sudore omnia constant, nihil sudore dignius, quàm cælum arbitrantur. Hoc emere se vident, hoc ita vendi sibi gaudent.

V.

Quid lib. II.
Metam.

Latantur igitur coram Deo, sicut qui latantur in messe; & eò maior messis meritorum, quò maior numerus tormentorum. Sicut enim apud Poetas, Phrygiæ rex hospitij humanitate obtinuit, à nescio quo, falso Deo, ut quidquid manibus contingeret, in aurum verteretur; ita isti Dei veri amatores, omne tormentum vertunt in aurum, & quidquid malorum sustinent, lucrum existimant, non cruciatum. Igitur inter torturas, inque ipsis carnificinis lætantur, sicut qui latantur in messe portantes manipulos suos, & sicut exultant victores captâ prædâ, quando diuidunt spolia.

VI.

Apo. 7. 9.

Quòd enim sint victores, tam picturæ, quàm scripturæ indicant, quæ victrici palmâ insignes esse testantur. Et palma, ait D. Ioannes, in manibus eorum. Iure, meritò. Sunt enim victores; sed mirabiles victores, qui dum cadunt, stant; & viuunt, dum occiduntur; vincuntque, dum vincuntur. Quanta ergo seu mentium, seu vincuntium; quanta seu manipulos, seu prædas, spoliaque opima reportantium; tanta est lætitia Martyrum inter ipsos cruciatu stantium, quibus sciunt corpus quidem acerbè torqueri, animam tamen vident effici pretiosam, ad quam quot sanguinis guttæ, tot honoris gemmæ transferuntur.

VII.

Tertull. lib.
ad Martyr.

Ornamentum erat puerorum Lacedæmonum, si ante aram animi potius cecisset plagis, quàm corpus, ait eruditissimus Afer. Longè maius

maius Martyribus est ornamentum à torturis, sicut enim munditiarum elegantiarumque amantes, concisà eleganter veste, ita illi concisà crudeliter carne triumphant; quorum anima namquam magis, quàm lacerato corpore seruat integritatem. *Exultant victores captà prædâ, quando diuidunt spolia, videntque hostes suos spoliari, & pessimis modis tractari.* Sancti ergò, cum sciant, nullum se habere hostem carne capitaliorem, qui vitæ & saluti eorum noctes diesque insidietur, gaudent ex animo, cum vident corpus suum vexari, torqueri, occidi.

Hoc odium sanctum est, nam ex vero amore oritur; prod est enim ei, quod odio habetur. Ita quippe etiam corpus perficitur, ita Deo seruit, ita euehitur ad immortalitatem. Ob huius itaque cruciatus Martyribus hæc à S. Gregorio Nazanzeno eloquia tribuuntur: quòd sint *holocausta ratione prædita, victima perfecta, oblationes Deo grata & accepta, veritatis præconia, mendaciy profissiones, legis, qua spirituali modo intelligitur, expletio, erroris oppressio, vitij infectatio, peccati diluuium, mundi lustratio.* Has tales ob causas Martyribus benè est, quòd malè sit, atque è doloribus ipsi accipiunt voluptatem: neque jam vindictas cogitant, sed quomodo etiam tortoribus suis in omni mansuetudine gratias agant, meditantur. Sic vincunt *in bono malum.* In Olympicis certaminibus, ait S. Chrystomus, *diabolo consecratis, lex est, malè facièndo vincere: in stadio Christi omnino lex est contraria: hic enim non cum, qui percutit, sed qui percutitur, coronari decretum est.* Illud decemum est *diuina virtutis, illud caeleste stadium, illud Angelorum theatrum.* Ergo & nos si mansuetudinem exhiberemus, essemus omnibus insuperabiles, nec vlla ad nos iniuria perueniret. *Rogo inimicum, an non doleat, an non censeat se victum, cum rides, cum contemnis eius iniurias?* Sic Sancti vicerunt, quorum multi vsque adeò insuperabiles fuerunt, vt velut adamantini, corpore torturis subiecto, gauderent. Quid dico? etiam riderent & tyrannis insultarent, & inauditos triumphos triumpharent.

VIII.

S. Gregorius
Naz. orat. 18.
quæ est de
S. Cypriano

Rom. 12. 21.
S. Chryst.
in Quad. 1. 2.

CAPVT